

"BOMBER"

Ta' G. BARTOLO

Mhemmx li nistrieħ minn din id-dieqa kbira,
Li kien jaħasra jerga' ż-żmien li għadda,
Dwejjaq għaliġa dawn il-jiem ta' paċi,
Li kont nistabar!

M'għadnix fil-beraħ tas-smewwiet niġġerra
U kollni hieni neqred djar u hiejjjaq,
M'għadnix kif nitla' fis-smewwiet inwerwer
In-nies ta' taħti.

Kemm kienu għaliġa sbieħ il-jiem tal-gwerra:
Kont ngħaddi l-jum u i-lejl niġġerra u neqred,
Kont jien sultan tal-ħajja ta' kull hiejjjaq;
Kemm kont nitgħaxxaq

Inħarbat kuliimkien, nifrex il-herba;
Xi ġmiel saħhari dak il-krib u l-biki
Li jitle' kien minn taħt il-herba—kollox
Intemm għaliġa!

Minn taħt il-herba nstema' demmhom jagħjat,
Jitlob il-ħaqqu quddiem Hallieq is-Sewwa
Minni li qridthom hešrem daww il-ħiejjjaq.
O, x'hemm ġie fuqi!

Reċensjonijiet u Studji Kritiċi

"TAHNIN U GHANA TAN-NIEQA" — Ta' Ġ. Cassar Pulli-
cinò. — Stamperija tad-Dar ta' San Ġuzepp, Hamrun, 1949.
Paġ. 24.

DAN hu ktieb ieħor li s-Sur Cassar Pullicino ħareġ fuq is-sugġett li fil-
hu qiegħed iispeċjalizza. L-awtur il-lum hu magħruf bħala wieħed
mill-ewlenin folkloristi Maltin u l-kotba tiegħu fuq dan is-sugġett barra
li għandhom siw: letterarju huma ta' fejda kbira għall-istudju ta' l-istorja
politika u soċjali ta' din il-Ġżira, għax fil-folklore aħna għandna xi haġa
li writna mas-snin minn għand missirijietna u ommijietna bħala xhieda
u tifkira tal-ħajja qadima tagħhom li l-lum, bil-ftit il-ftit, qed tintilef u
tghib fost il-ġiri, l-għaġla u t-taħbit tal-ħajja tas-seklu għoxrin".

Kien hawn awturi oħra Maltin u barranin li kitbu fuq il-folklore
tagħna, iżda hadd minnhom ma mess din il-fergħa ta' l-aqwa kitieġa fil-
ħajja ta' niesna, għax it-taħnin u l-ghana tan-nieqa hu xhieda ta' "mħab-
ba safja mfissra f'kull kelma ta' taħnin li n-nisa tagħna wirtu minn għand
ommijiethom biex biha jħannu lil uliedhom iż-żgħar".

Aħna l-Maltin bħala poplu għandna ġibda għad-dar u nitgħaxxaq bis-
satra u s-sliem tal-familja u għalhekk f'dan it-taħnin wieħed jara tqanqil
ta' mħabba l-aktar imħegġa u ta' drawwiet l-aktar helwin marbutin mal-
ġens tagħna l-Malti. Il-qofol tan-nazzjon hi l-familja u r-rabta tal-familja
huma l-ulied. Hu magħruf kemm aħna l-Maltin, nisa u rġiel, ngħozzu t-
trabi tagħna, kemm inħobbuhom u nfissduhom; għalhekk dak kollu li
għandu x'jaqsam mat-trobbija ta' l-ulied hu wirja tad-drawwiet u tal-ġib-
diet tagħna u hu wkoll xbieħa l-aktar ħajja tan-nisel tagħna bħala poplu.

Is-Sur Cassar Pullicino ma ikkuntentax bil-ġbir ta' taħnin u ta' għa-
na tan-nieqa biss, biċċa xogħol li minnha nfisha teħtieġ sabar kbir u tiftix
bir-reqqa, iżda hu ried ukoll jagħmel studju ta' l-etimoloġija dwar dak
il-ghana ma' ieħor Taljan u Sqalli. Dan it-tixbih jiswa biex juri kemm
hu minnu li, f'dak li jmiss hwejjeġ eghżieħ tal-familja u tad-dar, il-ġnus
kollha ssibhom jixbhu lil xulxin. Għax bħalma semmejna qabel, il-bnie-
dem għammar u nissel familja qabel ma għaqqad nazzjonijiet; jġifieri li
hwejjeġ familjari huma eqdem minn daww nazzjonali. Naħseb, iżda, li
l-awtur kien aktar isostni din it-teżi kieku fittex li jgħabbel it-taħnin tagħ-
na ma' daww ta' nazzjonijiet oħra barra t-Taljan u l-Sqalli; hekk, biex
insemmu waħda biss, it-taħnina Maltija:

"Orqod, ibni, orqod
fil-benniena tal-ħarir....."

tagħti lemħa lit-taħnina Ingliza:

"Rock-a-by baby....."

F'din il-ġabra laqatna l-fatt li bosta mill-ghana tan-nieqa tagħna hu
mfassal fuq idejiet imqaddsa u festi u għidien tal-Knisja. Wieħed jistħaj-
jel li l-omm nisranija qiegħda tipprofitta ruħha mit-taħnin għal irqad biex
titlob lil Madonna jew lil Bambin jew lil Qaddisin halli jħarsulha lit-tar-
bija u jzommu idejhom fuqha. Din hi espressjoni oħra ta' omm tassew